

โรคมะเร็งเต้านม เป็นโรคร้ายอันดับสองรองจากมะเร็งปอดมดลูก และส่วนมากจะพบในระยะที่ค่อนข้างรุนแรงแล้วด้วย ผลงานวิจัยล่าสุดของทางสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ออกมาเผยถึงอัตราเสี่ยงที่เพิ่มสูงขึ้นต่อการเกิดโรคมะเร็งเต้านมที่พบมากที่สุดใสตรีชาวมุสลิมอันเนื่องมาจากการหวั่นต่อความผิดหลักศาสนา ไม่กล้าตรวจเต้านม และเสี่ยงอย่างมากต่อมะเร็งเต้านมระยะรุนแรง

ดร.หทัยรัตน์ แสงจันทร์ ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เปิดเผยว่า "ปัจจุบันแม้จะมีการรณรงค์ให้ผู้หญิงตรวจเต้านมอย่างต่อเนื่อง แต่พบว่าผู้หญิงบางกลุ่มยังมีข้อจำกัดในการรับข้อมูลข่าวสารจากการรณรงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้หญิงมุสลิม ซึ่งจากการสถิติผู้ป่วยโรคมะเร็งเต้านมในประชากรภาคใต้ โดยโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ พบแนวโน้มของผู้ป่วยโรคมะเร็งเต้านมเพิ่มขึ้นจาก 14.8 คน ต่อ 1 แสนคน ในปี 2542 มาเป็น 16.1 คน ต่อ 1 แสนคน ในปี 2548 โดยการเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับผู้หญิงที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป ซึ่งถือเป็นช่วงอายุน้อยลง"

"ผู้ป่วยที่เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ป่วยมะเร็งเต้านมในระยะที่ 2-3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การตรวจเต้านมในผู้หญิงภาคใต้ที่ส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม ยังมีการปฏิบัติอยู่น้อย และผู้หญิงที่มาพบแพทย์มักมีอาการก่อนจึงค่อยมารับการตรวจ ทำให้การรักษาล่าช้าและผู้ป่วยต้องทนเจ็บป่วยยาวนานมากขึ้น" ดร.หทัยรัตน์กล่าวเสริม

ในระยะหลังมานี้ ทาง สวรส.จึงแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการเสริมสร้างการรับรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งเต้านม การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีไทยมุสลิม โดยใช้รูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม โดยออกนอกรงค์ไปยังชุมชนต่างๆ ชี้แนวทางส่งเสริมความรู้ต้องเริ่มจากการเข้าถึงผู้นำชุมชน และค่อยๆ ขยายสู่ชาวบ้าน พร้อมทั้งสร้างผู้สื่อสารสุขภาพและสื่อทำให้เข้าใจได้ง่าย หลังจากใช้โปรแกรมเสริมสร้างความรู้ สถิติการตรวจเต้านมด้วยตัวเองของหญิงมุสลิมก็มีเพิ่มสูงขึ้น

จากการเข้าไปศึกษาในชุมชนมุสลิม ทำให้ทราบว่า สาเหตุหลักที่ทำให้ผู้หญิงมุสลิมไม่สามารถเข้าถึงสื่อการรณรงค์ได้ เนื่องจาก

หญิงมุสลิมอายคล้ำเต่า เสี่ยงมะเร็งเต้านมระยะรุนแรง

ปฏิบัติให้กับผู้หญิงในชุมชน หากมีคำยืนยันจากผู้นำศาสนาว่า กิจกรรมการตรวจมะเร็งเต้านมเป็นกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ ไม่ขัดต่อหลักศาสนาแล้ว อาสาสมัครหญิงจะทำหน้าที่เป็นผู้สื่อสาร โดยนำความรู้ที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ไปสื่อสารกับคนในชุมชนในรูปแบบของสื่อต่างๆ เมื่อหญิงมุสลิมเริ่มมีการยอมรับ ทีมวิจัยจะให้ความรู้โดยการให้อ่านแผ่นพับที่จัดทำขึ้น และให้ฝึกคลำร่วมกัน ซึ่งการฝึกจะมีขึ้นทุกเดือนเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยในการคลำ

ซึ่งหลังจากจบโปรแกรมเสริมสร้างความ

ข้อจำกัดเรื่องการปฏิบัติตามหลักศาสนา เพราะโดยปกติศาสนาอิสลามจะมีหลักเรื่องการปกปิดอวัยวะ โดยเฉพาะอวัยวะที่เป็นสื่อทางเพศ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แผ่นพับให้ความรู้เรื่องการตรวจเต้านมด้วยตัวเองและมะเร็งเต้านม มักมีรูปภาพของผู้หญิงเปลือยอก ทำให้ผู้หญิงมุสลิมไม่กล้าหยิบแผ่นพับมาอ่าน และไม่ได้รับข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ประกอบกับท่าทางของการตรวจเต้านมต้องมีการคลำและเปิดเต้านมดูในกระจก หญิงชาวมุสลิมจึงเกรงว่าการกระทำเช่นนี้อาจผิดต่อหลักศาสนา นอกจากนี้ วิถีชีวิตของชาวมุสลิมภาคใต้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ทำให้ต้องตื่นแต่เช้ามีดีไปกรีดยาง กว่าจะเสร็จงานก็กินเวลาไปถึงช่วงสายหรือเที่ยง และหลังจากนั้นจะต้องทำงานบ้าน ทำอาหาร เลี้ยงลูก จึงไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ที่โรงพยาบาลหรือสาธารณสุขจัดให้ได้

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การรณรงค์เข้าถึงกลุ่มหญิงมุสลิมมากขึ้น ชั้นแรกต้องอาศัยผู้นำศาสนาเป็นผู้ที่เปิดประตูการเรียนรู้และการ

รู้ดังกล่าวไปแล้ว 3 เดือน พบว่า การรับรู้เรื่องการตรวจเต้านมด้วยตัวเองในผู้หญิงมุสลิมดีขึ้น สามารถตรวจเต้านมด้วยตัวเองได้ และมีการปฏิบัติจริงทุกเดือน จากเดิมที่มีการตรวจเต้านมด้วยตัวเองเพียง 18% แต่ภายหลังจากร่วมกิจกรรมแล้ว มีการตรวจเต้านมด้วยตัวเองถึง 92%

การตรวจเต้านมด้วยตัวเองควรเริ่มทำตั้งแต่อายุ 20 ปีขึ้นไป โดยตรวจเต้านมทุกเดือน หลังจากหมดประจำเดือนไป 3 วัน การตรวจทุกเดือนจะทำให้เกิดความคุ้นเคยกับเต้านม และสามารถรับรู้ความผิดปกติที่เกิดขึ้นได้สำหรับผู้หญิงที่อายุ 35-40 ปี นอกจากตรวจเต้านมด้วยตัวเองแล้ว ควรเพิ่มการตรวจแมมโมแกรม หรือตรวจโดยแพทย์ปีละ 1 ครั้ง และในผู้หญิงอายุ 40 ปีขึ้นไป ควรตรวจแมมโมแกรมบ่อยขึ้น ทั้งนี้ หากผู้ใดสนใจข้อมูลและการตรวจที่ถูกวิธี สามารถหาข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ของสถาบันมะเร็งแห่งชาติ หรืออาจค้นหาด้วยคำว่า breast self examination ซึ่งจะพบข้อมูลดังกล่าวจำนวนมาก.